

Метафора в структурі поетичного тексту Світлани Барабаш

У статті досліджено метафори, що доречно й яскраво передають настрій та характер авторського стилю відомої української поетеси, науковця Світлани Григорівни Барабаш. З'ясовано, що структура метафори залежить від того, які лексичні відношення вона виражає. Проаналізовано значення метафор у творах автора.

Ключові слова: поетичний текст, індивідуальний стиль, троп, метафора, семантичне ядро.

Для сучасної лінгвістики характерна посилена увага до проблем лексичної семантики, дослідження яких дає змогу глибше усвідомити такі складні теоретичні питання, як співвідношення мови й позамовного світу, мови й мислення. Одна з основних і найменш вивчених категорій лексико-семантичної системи – поетичне мовлення.

Особливої уваги дослідників заслуговує вивчення індивідуального стилю відомої української поетеси й науковця Світлани Григорівни Барабаш. Поодинокі розвідки, присвячені творчості автора, належать літературознавцям О. А. Хоменку, Н. М. Купчинській та ін. Спеціальні ж лінгвістичні дослідження семантичних, функціонально-прагматичних особливостей мови творів С. Г. Барабаш у сучасному мовознавстві фактично відсутні, а мовний матеріал поетичних текстів мисткині не введений в активний науковий обіг. Усе це зумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Поетична культура Світлани Барабаш утілена в мові її творів. Увагу читачів привертають досконалі мовно-естетичні тексти, яким властива точність і простота. Високим професіоналізмом вважається створення авторських тропів, що доречно й яскраво передають настрій та характер авторського стилю. Чи не найчисленнішою в ліричних текстах поетеси з усіх різновидів художніх тропів є метафора. Витонченість духовного світу персонажів, образність пейзажних картин, духовні висоти людського життя, що відображені в поетосфері мисткині, зумовлюють наявність саме цього художнього засобу.

Власне, «гнучка і розвинена тропіка, зокрема метафори, допомагає художникові відтворювати найтонші відтінки людської психіки» [3, с. 29].

Мета дослідження полягає у виявленні особливостей метафоричних висловлювань у поезіях Світлани Григорівни Барабаш, а також в окресленні їх місця і значення у формуванні індивідуального стилю поетеси. Досягнення мети здійснюється через розв'язання таких основних завдань: 1) виявити метафори в поетичних творах автора, систематизувати їх; 2) з'ясувати основні джерела метафоризації та їх структурну організацію; 3) визначити роль метафор у створенні загальної образності творів.

Структура метафори залежить від того, які лексичні відношення вона виражає. Відповідно до цього семантичне ядро поетичних метафор становить прикметникова, іменникова чи дієслівна ознака. Найчастіше в поезіях С. Г. Барабаш спостерігаємо дієслівні метафоричні перенесення, як-от: І душа до них рвонулася – / в тузі зазвучала (Барабаш, с. 8); Душа воскресла (Барабаш, с. 33); А берег той ще й диво обіця. / Козацький профіль юного обличчя / Крізь пам'ять світить, як усі сонця (Барабаш, с. 33); Зове мене космічна мла (Барабаш, с. 10); Хворіє космосом душа (Барабаш, с. 10) тощо. Як бачимо, для творення метафоричних конструкцій поетеса використовує дієслівні репрезентанти сакрального, духовного, космічного змісту. Доволі часто авторка ліричних творів персоніфікує неживі предмети, «оживляючи» їх, творячи при цьому нові поетичні шедеври: А музика і плакала й сміялась, / Пливла в небесне, вірила в земне, / Ридав рояль. Прадавнє озивалось, / Таємним знаком кликало мене (Барабаш, с. 11); І сміх молодий їм встеляє дорогу (Барабаш, с. 73).

Часом мисткиня абстрагує метафоричні дієслівні маніфестанти, вводячи їх в колообіг внутрішньо-душевних сфер: Прихилю тихо двері біди / І впущу в душу віру й надію (Барабаш, с. 24); А глибина віків дивилась в очі (Барабаш, с. 29).

Метафора виявляє в слові його чуттєво-наочне значення. Наприклад, такі словосполучення як «співа горизонт», «диха вічністю», виступаючи в контексті, що передає характер стосунків між людьми, повністю розкриває своє конкретно-чуттєве значення завдяки сполучуваності з іншими словами: Пришпорює Осінь баских своїх коней, / Сухими степами співа горизонт. / Стрімкою стрілою пронизує

спомин (Барабаш, с. 39); Диха вічністю ординський шлях (Барабаш, с. 41). Створюються неповторні ліричні картини, які в зіставленні з усталеними поетичними метафорами «співають степи», «приходить осінь», «живе вічність» набувають оригінальності, індивідуального звучання.

Дієслівні сполучення, які здатні бути джерелом створення метафоричного образу, досить поширені в поетичному словнику С. Г. Барабаш. Особливо це стосується тих сполучень, що характеризують душевні почуття. Наприклад: Душа моя отерпла в самоті. / Їй боязко... (Барабаш, с. 80); І голос твій зацвів / Із джоломії звуками любові (Барабаш, с. 43); Зіщулилась любов моя трудна (Барабаш, с. 80).

Особливою ліричністю визначаються поетичні метафори, асоційовані з природою, пейзажними замальовками: Заквітчалася осінь айстрами, / Засвітила день чорнобривцями, / Засміялась циганським сонцем, Нагадала мені сто літ (Барабаш, с. 60). У поданому контексті авторські метафоричні перенесення передають світ, пов'язаний із життям циганів. У наступному прикладі осінь виступає в ролі близької істоти, розлука з якою викликає сум: Пішла осінь із пізними айстрами, / Із чорнявими чорнобривцями, / Із червоним разком калиновим, / Залишивши мені печаль (Барабаш, с. 60).

Характерною ознакою деяких поетичних сполучень із метафоричним змістом у поезії Світлани Барабаш є явище контамінації – об'єднання в одній метафорі декількох, побудованих на різних семантичних зв'язках: Цвітуть в садах осінні хризантеми. / Тривожить душу їх терпкий мінор. / Морозів ранніх срібні діадеми / Уже вінчають осені собор (Барабаш, с. 110); Згорає осінь в золотих вогнях. / Палають буйно сонячні кострища. / По світлих ранках і по теплих днях / Лишають нам печальні попелища. / Летить у небо з полум'ям палким / Моя душа осінніми вогнями (Барабаш, с. 54).

Метафоричне значення дієслова може розкриватися і в межах широкого контексту. Часто для створення цілісного образу засобом дієслівної метафори поетеса вживає конструкції, які об'єднують декілька метафор. Наприклад: Душа до щастя прихилилась тихо, / Стоїть навшпиньки – Долю вигляда. / А пам'ять роду відвертає лихо – / І омина ту дівчинку біда (Барабаш, с. 17); Голоси їх обнімали нас, пестили в прощанні (Барабаш, с. 8).

Досить поширеними в поезії Світлани Барабаш є метафори, що відтворюють внутрішній світ людини. Здебільшого це словосполучення типу «дієслово + іменник». Наприклад: Небесного простору прагне душа – / Стомилась в земному. / Прапам'ять в забутому знов воскреша / Дорогу знайому (Барабаш, с. 37); Моя печаль аж в безвісті десь вирне (Барабаш, с. 65); Де спопелілі душі і слова (...), А погляд Ваш в душі моїй щемить. / А ваше слово піснею воскресне (Барабаш, с. 42); Живе моя печаль під цим високим небом (Барабаш, с. 44); Душа в довіру запливла (Барабаш, с. 45).

На думку В. М. Русанівського, «метафоричний образ (що стосується поезії), побудований на дієсловах, виступає як засіб подвійного бачення світу: реальне виступає на фоні фантастичного, створеного уявою поета. І все ж уявний образ, подібно до тіні, що окреслює на стіні контури певного предмета, в усьому повторює реальний світ» [4, с. 110].

Метафори, семантичне ядро яких становить динамічна ознака, досить часто вживаються в поезії С. Г. Барабаш. У порівнянні з іменником і прикметником, характер переносних значень дієслів набагато складніший і різноманітніший. І така складність зумовлена специфікою семантики дієслова як частини мови. Адже «семантика дієслова в цілому більш абстрактна, ніж семантика іменника. Для дієслова характерна багатозначність при вживанні: воно передає процес, дію, стан, що відбувається над предметом, з предметом, при цьому характер дії узагальнюється і назва дії приписується ряду класів предметів. Значення дієслова виступає як опосередковане значенням іменника. Тому при аналізі семантики дієслова можна не враховувати семантики іменників, що граматично пов'язуються в тексті з дієсловом» [4, с. 91].

Серед дієслів фізичної дії виділяються словосполучення із дієсловами на означення переживань, почуттів, психічних станів: Забуваю засмучене «вчора» (Барабаш, с. 86); Бо полює холодний недосвіт / На суцвіття щасливих тривог (Барабаш, с. 86). Найчастіше вони виступають як індивідуально-авторські метафори.

На означення психічного стану вживаються метафоричні структури з дієсловами мовлення. Наприклад: Вітер рве хмаринкам сірі плащики. / І терзає їхні змерзлі душі. / Листя попрощалось на пропаще – / Затуляє вуха мокрій груші (Барабаш, с. 58); З душі

видобувають чисте слово (...). / Прозорий смуток душу колиса, / Повінчану росою і сльозою (Барабаш, с. 61).

Отже, поетеса використовує широкий контекст для реалізації метафоричного значення з метою створення цілісної картини, образу. Такі конструкції включають у себе декілька компонентів зі стрижневим дієсловом.

Подекуди в художньому тексті поетеса використовує традиційні й метафоричні лексичні поєднання, що створює в поетичній нарації реалістично-романтичне начало, як-от: Сніг рипить й регоче під санками (Барабаш, с. 13); Тужавіє зірчастий світ в мені (Барабаш, с. 10); Тривога парус напина (Барабаш, с. 10); Матиолою вечір пропах. / Засвітилося зорями небо. / Заховалася стежка в літах (Барабаш, с. 102); Вечір тихо мене пригорнув (Барабаш, с. 102); І душа до них рвонулася - / в тузі зазвучала (Барабаш, с. 8); На вересневім небі Осінь пише (Барабаш, с. 82); А душа моя світає / На крилі (Барабаш, с. 120).

У поезії Світлани Барабаш метафоричні конструкції виявляють тематичну різноманітність щодо поєднаних конкретно-чуттєвих понять: Цей місяць молодий над самою душею (Барабаш, с. 9); І так хлюпоче жаль мій через край (Барабаш, с. 15); Така гірка моя печаль, так тисне серце німота (Барабаш, с. 23) та ін. Такі конструкції дуже економні, у стислій формі містять глибокий зміст, зберігаючи метафоричну основу (перенесення, порівняння), вони – водночас прозорі, зрозумілі й без контексту, автономно, як-от і в наступних прикладах: То наша Доля крила розправляє (Барабаш, с. 43); Аби душа так само розцвіла (Барабаш, с. 100).

Метафорична конструкція містить у собі смислове ядро, тобто виражає думку або ідею, підпорядковану задуму поетеси. Кожен компонент такого словосполучення ретранслює певну семантику, яка тією чи іншою мірою стосується всього речення або контексту. Наприклад: Рушники там на стінах цвітуть, / Гріють душі у будні і в свята, / Виглядають нас вікна з доріг, / Видивляються днями й роками (Барабаш, с. 24); Заносить стежку в юність снігопад. / А пам'ять зберегти найкраще хоче. / Вернусь її дорогою назад / І гляну своїй молодості в очі (Барабаш, с. 28).

Створюючи власні художні картини навколишньої природи в поетичному тексті, авторка використовує метафоричні перенесення, що асоціюються із коштовностями: В мереживо із місячних перлин / Прибралися дерева мого саду (Барабаш, с. 72); І місяця серпик

сріблястим веслом / Розтрушує в небі космічні перлини (Барабаш, с. 73). Такі словосполучення допомагають поетесі відтворити своє бачення предметного світу.

Особливістю художнього стилю Світлани Барабаш є те, що вона у своїй поезії одухотворює природу. Природа разом з людиною живе, думає, відчуває, а найголовніше – вона рухається, що є головною ознакою всього живого. Поетеса, підбираючи влучні метафори, стирає межу між життям людини і природи. Вона переконує нас у тому, що світ людини і світ природи – це не два різні світи, а один світ, частини якого взаємодоповнюють одна одну. Тому постійним джерелом метафоризації є зіставлення людських почуттів, людського життя з явищами природи. У цій аналітичній сфері особливо наочно проявляється новаторська робота поетеси. Наприклад, у словосполученні «зажура осіння» іменник зажура означає стан людського смутку, суму в момент розлуки чи втрати. Причому, емоційна експресія в цьому метафоричному сполученні підсилюється традиційним епітетом жіноча печаль, наприклад: Летить над степами зажура осіння, / Летить над землею жіноча печаль (Барабаш, с. 55). У метафоричному контексті слово набуває нового стилістичного звучання. У сполученні з іменником «печаль» воно стає більш предметним, конкретним.

Пейзажні малюнки в поетичних творах С. Г. Барабаш створюються метафорами, які побудовані на конкретизації вражень, відчуттів. Іменникові метафоричні сполучення передають образ, явища на основі схожості з формою конкретного предмета. Так, наприклад, Жовтогарячий Київ дзвонить / каштанами в осінь. / Небо оповіщає музика світлих дзвіниць (Барабаш, с. 62). Сполучення дзвонить каштанами в осінь виникло на основі семи, якій притаманна спільна функціональна дія в поняттях дзвонити дзвоником і дзвонити каштанами. Вказані метафоричні перенесення підсилені вжитим поряд асоціативним метафоричним словосполученням музика світлих дзвіниць.

Опредмечування ознак – загальна тенденція поетичних метафор, що мають форму іменникових сполучень. У сучасній поезії ця загальна тенденція спирається на процес обуденювання, на побутово-предметну конкретизацію понять і явищ, які, звичайно, набувають у загальномовному словнику кожного поета піднесеного звучання. Таким чином, метафоричне значення іменника розкривається або в залежності від синтаксичних функцій його в реченні, або в залежності

від синтаксичних і семантичних зв'язків з іншими словами в реченні. Але семантика слова, метафоричність його значення не створюється контекстом – лексичним чи синтаксичним, а, навпаки, тягне за собою необхідність того чи іншого контексту. Для семантики вирішальну роль відіграє зв'язок слова з реальною дійсністю, тобто позитивні фактори. Наприклад: На перехресті двох самотніх душ, / Що забрели в осінню хуртовину (Барабаш, с. 92).

Лексична система мови збагачується завдяки поповненню її іменниковими сполученнями з метафоризуючим змістом. Поетеса, як досвідчений майстер художнього слова, вклала в логічно-понятійні структури своє вміння переосмислювати явища навколишнього світу і цим естетично збагатила поетичну мову, наприклад: Урочисте землі мовчання / Торкає вічності крило (Барабаш, с. 74).

Вираженню опредмеченої чи якісної ознак через оцінно-експресивне маркування, що покликане активізувати уяву читача, у поетичній творчості слугують прикметникові метафори. Такі тропи допомагають автору найповніше охарактеризувати той чи інший предмет, образ, явище, як-от: Печально зосенілий тихий сад (Барабаш, с. 93); Тонка павутинка журби. Останні терпкі сподівання (Барабаш, с. 53). Прикметникові форми сем, метафоричні перенесення в авторському контексті передають експресію туги, печалі, суму.

Словник прикметникових метафор Світлани Барабаш – особливий світ, який відкриває перед читачем предмет у різноплановій, образній характеристиці. Аналіз поезій мисткині підкреслює безвимірність всесвіту, доводить, що предмети, явища співвідносні з реаліями життя.

Поетика кольорів у метафоричних структурах Світлани Барабаш – явище глибинної структури тексту. Саме колір викликає обширні – далекі й близькі асоціативні зв'язки. Вирази такої конструкції підсилюють образне звучання віршів, створюють емоційний вплив на читача. Улюбленими кольорами поетеси, крім золотих, срібних, виступають і холодні – сині, сірі. Вони передають найрізноманітніші відтінки почуттів: і любові Сірооке моє кохання, / Сіроока моя печаль (Барабаш, с. 86), і сумних відчуттів У дзвінкій високій просині (Барабаш, с. 8), Спадають всі терпкі мої жалі / На кольори – відчужено-холодні (Барабаш, с. 65). Гама кольорів, що виявляє індивідуальну манеру поета, спираючись на потенційну зображену здатність лексичних значень, розширює сполучуваність загальноживаних слів, збагачує їх лексико-семантичну структуру.

Метафори, побудовані на багатозначності кольорової гами, викликають у читача найнесподіваніші асоціації.

Отже, слова на означення кольору, які мають конкретно-чуттєвий зміст, у сполученні з абстрактними поняттями або з поняттями, пов'язаними з внутрішнім станом людини, розкривають свою метафоричну природу. Із назвами світлих, яскравих кольорів у метафоричних словосполученнях поетеса пов'язує події, явища, приємні для людини, ті, що викликають емоції радості, задоволення, щастя; з назвами темних кольорів – риси, явища, які викликають тяжкі, гнітючі почуття.

Найбільшу групу перенесень у поезії Світлани Барабаш становлять ті, в основі яких лежить перенесення якостей і властивостей живих істот у сферу неживих предметів, тобто – персоніфікація образів. Метафори такого змісту несподівано освітлюють семантику конкретної лексики. Часом у поетичних текстах метафоричні перенесення автором створюються для передачі певних людських дій, вчинків, наприклад: А серце оглядається назад (Барабаш, с. 28); Вечір тихо мене пригорнув (Барабаш, с. 102); У вікна тихий вечір загляда (Барабаш, с. 72); Якби ти міг почути, як тихо дише літо (Барабаш, с. 44); Бродить осінь в сонячних калюжах, / Підбира рясний поділ квітчастий (Барабаш, с. 68); Сивий дощ танцює попід хатою (Барабаш, с. 116); А музика і плакала й сміялась, / Пливла в небесне, вірила в земне. / Ридав рояль. Прадавнє озивалось (Барабаш, с. 11); І пам'ять топче стежку через поле (Барабаш, с. 12). Завдяки таким метафоричним перенесенням художня тканина віршів збагачується, поповнюється індивідуально-авторськими поетичними новотворами, розкриває нові потенційні можливості тропів.

Образне мислення і світосприйняття поета сприяють створенню особливо яскравих і виразних метафор. Надання особливостей і дій живих істот, притаманних неживим предметам і явищам неживої природи – одна із специфічних рис поезії С. Барабаш. Уособлення (персоніфікація) є «основним видом метафоризації і художнього освоєння навколишньої дійсності» [2, с. 37].

Особливого поетизму набувають ліричні рядки поезії Світлани Барабаш завдяки вживаним нею персоніфікованим образам природних репрезентантів, як-от: Татарським зіллям задихнулось літо. / Хмеліє червнем золота ріка (Барабаш, с. 17); Зелене свято вбралось у клечання (Барабаш, с. 17). Часом за допомогою персоніфікації в художньому

контексті поетеса створює сакральний світ: Любистком освятився дух оселі (Барабаш, с. 17).

Доволі часто С. Г. Барабаш вживає метафори з метою зображення емоційних, почуттєвих проявів, як-от: І казка чарівна всміхається нам (Барабаш, с. 73); Так світло і тривожно Всесвіт дише (Барабаш, с. 71); І рушники всміхаються на стінах. (...) / Сміється весняна погожа днина (Барабаш, с. 21); І сміються щиро небеса / В щедрім сяйві відігрілись села (Барабаш, с. 77); Осіння стежка за селом / Зустріла нас і засмутилась (Барабаш, с. 99); До кого плакали у небі журавлі? (Барабаш, с. 64).

Інколи в художніх текстах поетеси спостерігаємо метафоричні перенесення-репрезентанти розмовного спрямування: Про що дощі туркочуть за вікном? (Барабаш, с. 64); Холодний вітер так голосить (Барабаш, с. 90); Бринить журбою небо журавлине (Барабаш, с. 65).

Одухотворення в галузі прикметника за допомогою віднесення прикметників на означення явищ живої сфери до неживих предметів має в порівнянні з іменником дещо обмежене застосування, причому в багатьох прикладах спостерігається перехід від чистого зовнішнього одухотворення до більш глибокого – з елементами характеристики психічної, наприклад: Ловлю за поли час як злодія (...). І знов ліплю з його мелодії / Твій образ, профіль, погляд, жест (Барабаш, с. 103).

Семантично цілісну групу слів становлять ті, які відбивають протиставлення людини і тварини, приписування людині певних якостей, характерних тим чи іншим тваринам. Різні якості тварин – зовнішні особливості, їхні звички – лягають в основу абстрагування, переносного вживання цієї назви для характеристики людини. Наприклад: Кохання моє теплі крила згорнуло (...) (Барабаш, с. 109).

Синтаксичні функції прикметника в реченні в порівнянні з іменником більш одноманітні: прикметник виступає або в ролі означення до іменника, або в ролі предикатива, або ж (у прислівниковій формі) у функції ознаки іншої ознаки чи ознаки осіб: Літній вечір мені воскреша / Тепле сяйво очей тернових (Барабаш, с. 105).

Прикметникові метафоричні структури типу «прикметник + іменник» – явище не дуже поширене в поезії Світлани Барабаш. Частіше поетеса розкриває значення прикметникової метафори на фоні широкого контексту, поширюючи її за допомогою інших слів. Але можна виділити окремі метафоричні конструкції, що становлять

сполучення прикметника іменником: засмучена Земля; небо журавлине; Тясмин правічний (Барабаш, с. 45). Такі структури є досить оригінальними і яскраво ілюструють індивідуальний стиль поетеси. Вони можуть поширюватись іншими іменниками, ужитими в переносному значенні. Наприклад: А в слові – болю гострий зрив; І сни прозорі – біло-білі (Барабаш, с. 69).

Підсиленню ознаки, що активізує творчу уяву читача, сприяє вживання іменників разом із дієсловами, які поєднуються в метафоричних структурах за допомогою сполучників чи без них, наприклад: Татарським зіллям задихнулось літо. / Хмеліє червнем золота ріка (Барабаш, с. 17); Зелене свято вбралось у клечання. / Любистком освятився дух оселі (Барабаш, с. 17).

У поетичних текстах метафоричні перенесення нанизуються одне на одне, підсилюючи емоційне сприйняття твору. Так виникають гіперболізовані образи, наприклад: Мою колиску обпалила / Страшна, небачена війна. / Вкраїна тяжко голосила (Барабаш, с. 16); Болять йому важкі дороги (Барабаш, с. 16).

Таким чином, завдяки використанню найрізноманітніших метафоричних сполук, у поезії Світлани Барабаш спостерігається загальна тенденція поетичного мовлення представляти ознаку в конкретних образах, називати її опосередковано, через асоціативні зв'язки між поняттями. Несподівана лексико-семантична сполучуваність виявляє особливості індивідуального стилю поетеси, показує механізм творення індивідуально-авторських метафор на ґрунті узвичаєних загальномовних, традиційних метафор. Мовно-художні образи, створені поетесою, характеризуються художньою довершеністю, де кожна деталь розкриває багатопланову семантику поетичного задуму.

Література

1. Барабаш С. Г. Золоті причали. Кіровоград, 1998. 132 с.
2. Козлова О. С. Структурно-семантичний аналіз метафор у поезії Ліни Костенко. *Дивослово*. 2008. № 6. С. 34–40.
3. Коцюбинська М. Ф. Образне слово в літературі: Питання художніх тропів. Київ, 1960. 188 с.
4. Русанівський В. М. Дієслово – рух, дія, образ. Київ, 1977. 111 с.

References

1. Barabash S. H. *Zoloti prychaly* [Gold berths]. Kirovograd, 1998, 132 p. (in Ukrainian).

2. Kozlova O. S. Strukturno-semantychnyy analiz metafor u poeziyi Liny Kostenko [Structural-semantic analysis of metaphors in poetry of Lina Kostenko]. In: *Dyvoslovo*, 2008, no. 6, pp. 34–40. (in Ukrainian).
3. Kotsyubynska M. F. *Obrazne slovo v literaturi: Pytannya khudozhnikh tropiv* [The Figurative Word in Literature: Questions of Artistic Paths]. Kiev, 1960, 188 p. (in Ukrainian).
4. Rusanivskyy V M. *Diyeslovo – rukh, diya, obraz* [The verb – movement, action, image]. Kiev, 1977, 111 p. (in Ukrainian).

Tetiana Lishtaba, Tetiana Oharienko. Metaphor in the structure of the poetic text of Svetlana Barabash. The article explores metaphors that appropriately and vividly convey the mood and character of the author's style of the famous Ukrainian poetess, scientist Svetlana Barabash. It is established that the structure of the metaphor depends on what lexical relation it expresses. According to this, the semantic core of poetic metaphors is made up of adjectives, nominative or verbal signs. It is noted that most often in the analyzed verses we observe verbal metaphorical transferences. The metaphorical meaning of a verb can also be disclosed in a wide context. Often, to create a holistic image using a verb metaphor, the poet uses constructions that combine several metaphors. It is noted that the lexical system of the language is enriched by replenishing it with nominative combinations with metaphorical content. Adjective metaphors are used in poetic creativity to express qualitative attributes through expressive-expressive markings designed to enhance the reader's imagination. It is established that the provision of the characteristics and actions of living beings inherent in inanimate objects and phenomena of inanimate nature is one of the specific features of S. Barabash's poetry. It is revealed that metaphorical transfers are strung on each other, enhancing the emotional perception of the work. So there are hyperbolic images.

Key words: poetic text, individual style, tropes, metaphor, semantic core.

Ліштаба Тетяна Василівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені В. Винниченка, *ORCID iD*: 0000-0002-6060-0900; tanya@lishtaba.com

Огаренко Тетяна Анатоліївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені В. Винниченка, *ORCID iD*: 0000-0002-8400-1670; tetogarenko@gmail.com